

STADGANDEN I ANDRA LAGAR, SOM GÄLLER OMBUD OCH ADVOKATER I SYNNERHET:

**A 3.1a RÄTTEGÅNGS BALK (1.1.1734/4)
Kapitel 15 (senast ändr. 5.4.2002/259)**

15 KAP.

Om rättegångsombud (11.4.1958/150, senast ändr. 5.4.2002/259)

1 §. (14.1.1972/21) Part, som icke förständigats att inställa sig personligen inför rätta, får i rättegången anlita rättegångsombud.

Åklagarens talan får icke föras genom ombud.

Part, som inställt sig personligen inför rätta, får åtföljas av rättegångsbiträde. Frågor må likväl ställas för besvarande av honom själv, om domstolen anser det erforderligt.

2 §. (10.1.1969/5) Om inte något annat bestäms i någon annan lag, får såsom rättegångsombud eller rättegångsbiträde anlitas en advokat eller någon annan redbar person som har avlagt juris kandidatexamen och som annars är lämplig och skickad för uppdraget samt som inte är försatt i konkurs och vars handlingsbehörighet inte har begränsats. (5.4.2002/259)

Vad som i denna eller någon annan lag bestäms om en advokats rätt att vara rättegångsombud eller rättegångsbiträde tillämpas även på den som har rätt att bedriva advokatverksamhet i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller i någon annan stat med vilken Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater har ingått ett avtal om ömsesidigt erkännande av yrkesbehörighet för advokater. (31.8.2001/764)

Såsom rättegångsombud eller rättegångsbiträde får dock också anlitas en släkting till parten i rätt upp- eller nedstigande led, ett syskon till parten eller partens make, även om personen i fråga inte har avlagt sådan examen som nämns i 1 mom. (5.4.2002/259)

Också någon annan än i 1 eller 3 mom. avsedd, redbar myndig person som annars är lämplig och skickad för uppdraget samt som inte är försatt i konkurs och vars handlingsbehörighet inte har begränsats får anlitas såsom rättegångsombud eller rättegångsbiträde

1) i ett mål som avses i 5 kap. 3 §

2) i ett ansökningsärende som inte är tvistigt,

- 3) i ett inskrivningsärende, och
- 4) i ett jorddomstolsärende. (5.4.2002/259)

3 §. (12.12.1958/497) Tjänsteman må icke vara ombud eller biträde vid rättegång, när det strider mot hans tjänsteplikt.

Lagfaren medlem av allmän domstol må icke vid rättegång vara ombud eller biträda part, om han ej har i saken del eller talar för make, anförvant i rätt upp- eller nedstigande led eller för broder, syster eller myndling. Vid den domstol, av vilken han är medlem, må han icke heller, såvida han icke har del i någon sak, för andra än ovannämnda personer sköta inskrivnings- eller andra ansökningsärenden.

Den som står i ett i 13 kap. 3 § avsett förhållande till en sådan medlem av rätten som behandlar ett mål eller ärende får inte biträda eller vara ombud för en part i målet eller ärendet. Inte heller får den vara ombud eller biträde som har deltagit i behandlingen av målet eller ärendet som medlem, föredragande eller protokollförare vid en domstol eller som i saken har varit ombud eller biträde för motparten. (1.6.2001/441)

4 §. (11.4.1958/150) Ett rättegångsombud skall, om inte huvudmannen muntligen inför domstolen har befullmäktigat honom eller henne, visa en fullmakt som huvudmannen egenhändigt har undertecknat. Advokater och offentliga rättsbiträden eller åklagare som med stöd av 3 kap. 9 § lagen om rättegång i brottmål (689/1997) företräder målsäganden skall visa fullmakt endast om domstolen bestämmer det. (5.4.2002/259)

Är staten, kommun eller annat samfund eller offentlig inrättning huvudman, gälla såsom fullmakt även i behörig ordning utfärdat skriftligt förordnande eller protokollsutdrag och, där bolag, andelslag, stiftelse, förening eller annan sådan sammanslutning är huvudman, till riktigheten bestyrkt utdrag ur protokollet från det möte, vid vilket bemyndigande givits av det därtill berättigade organet.

Kan den som anmält sig som rättegångsombud och icke är i enlighet med 1 mom. därtill muntligen bemyndigad, ej omedelbart förete ovan avsett skriftligt bemyndigande, eller finner domstolen med anledning av parts invändning eller av annan orsak nödigt att vinna bekräftelse på att utredningen om bemyndigandet är riktig, skall den som anmält sig som ombud beredas tillfälle att förete utredningen. Domstolen kan, då skäl därtill föreligger, fortsätta målets handläggning utan att dock slutligt avgöra det. Styrkes bemyndigandet senare, anses ombudet ha handlat med stöd därav från det han anmälde sig som ombud. Är fråga om missnöjesanmälan, skall utredning om bemyndigandet framställas på domstolens kansli senast sjunde dagen efter det den för missnöjesanmälan stadgade tiden utgått. (31.8.1978/661)

4 a §. (1.4.1938/137) Såsom fullmakt gälla från telegrafanstalt i Finland avsänt telegram, vari ingår avskrift av sådan i enlighet med 4 § avfattad fullmakt,

som är ställd på viss person med eller utan rätt för denna att sätta annan i sitt ställe. Var, som å telegrafanstalt till befordran mottager dylikt telegram, skall å originala fullmakten, vilken tillika bör för honom företes, teckna bevis över dess uppvisande och i telegrammet anteckna, att den däri avskrivna fullmakten jämte sagda bevis är likalydande med huvudskriften. Vid expediering av telegrammet må jämväl telefon användas. Ankommet telegram skall kollationeras med och bevis därom tecknas å det telegram, som tillställes ombudet. Dock skall fullmakt, där sakägare det yrkar eller rätten eljest anser det nödigt, för rätten i huvudskrift uppvisas inom tid, som rätten äger bestämma, vid äventyr att telegrammet eljest anses ogiltigt såsom fullmakt.

5 §. Äger Kronan del i någon tvist; förordne ((Konungens Befalningshafvande)) then, som vid Underrätten Kronans rätt försvarar: I Hofrätten tale i thy mål ((Konungens)) Ombudsman. Skattebonde må i jordatvist sielf fullmächtig taga; ((gifve doch honom, som räntan äger, thet tilkänna, at han, ther så tarfvas, må skattebonda bistånd giöra.))

6 §. Vil någor, som del i saken hafver, för the andra tala; tage thes fullmacht ther til.

7 §. (11.4.1958/150) Ombud må ingå förlikning, därest icke i fullmakten uttryckligt föreskrivits, att han icke är berättigad därtill. Fullmakt, som är ställd på viss person, må ombudet icke utan tillstånd överföra på annan.

I stöd av fullmakt må ombud företräda huvudmannen endast vid den rätt, inför vilken muntligt bemyndigande givits eller fullmakt företetts. Ombudet liksom även rättegångsbiträde äger likväl städse befogenhet att anmäla missnöje med den rätts utslag, vid vilken han uppträtt såsom ombud eller rättegångsbiträde, eller att genom ((vad)) bevara huvudmannens rätt.

Huvudmannens personliga inställelse inför rätta må icke i och för sig anses innebära, att bemyndigandet är återkallat.

8 §. Dör Hufvudmannen under rättegången; kungiöre ombudsman thet Rätten, och the, som tå sakägare varda, gifve ny fullmacht.

9 §. (6.5.1955/213) Äger rätten eller dess ordförande, i enlighet med vad därom är särskilt stadgat, befogenhet att för part förordna rättegångsbiträde eller ombudsman, vare den, som i denna rätt allmänneligen utför sakföraruppdrag, skyldig att på förordnande åtaga sig uppdrag att vara rättegångsbiträde eller ombudsman.

- 10 §. Ombudsman skal redeliga och med all flit drifva then sak, som honom förtros, och skrifva alla the skrifter under, som han gifver i Rätten in. Ej må på någon inlaga dömas, om then ej satt sitt namn ther under, som skriften författadt, ther sakägaren finnes ej hafva förstått then samma upsätta.
- 10a §. (12.12.1958/497) Visar sig ombud eller biträde oredligt, oförståndigt eller oskickligt eller finnes han eljest olämplig för sitt uppdrag, må domstolen förvägra honom rätt att uppträda i målet. Domstolen må även, då skäl därtill föreligger, förvägra honom rätt att under högst tre år verka såsom ombud eller biträde vid den domstolen. Är fråga om advokat, skall domstolen delgiva styrelsen för den allmänna advokatföreningen sitt beslut.
- Har ombud eller biträde förvägrats rätt att uppträda, bör hans huvudman, såframt denne icke är närvarande i rätten och själv önskar driva sin sak, beredas tillfälle att anskaffa ett ombud, som uppfyller kompetensfordringarna.
- Ändring av ovan i 1 mom. avsett beslut må av ombud eller biträde sökas medelst besvär, men beslutet skall trots besvären omedelbart lända till efterrättelse.
- 11 §. Fullmächtig hafve ej macht i Rätten afsäga sig then sak, som han ther begynt, utan Rätten pröfvar, at han skiäl ther til hafver.
- 12 §. (28.1.1927/22) Åsämjas ej fullmächtig och huvudman därom, vad fullmächtig bör erhålla i arvode och ersättning för sina omkostnader, och är visst avtal därom icke gjort, pröve den domare, som sist i saken dömt, vad fullmächtig skäligen bör tillkomma, där fullmächtig icke hellre vill låta instämman sin huvudman eller huvudman sin fullmächtig till den domstol, inom vars domkrets den, som skall instämmas, har sitt bo och hemvist; och äge fullmächtig rätt att hålla de rättegångsskrifter kvar, som han omhänderfått, till dess han sin betalning får.
- 13 §. Försummar fullmächtig sin hufvudmans rätt; hafve tå hufvudman våld, at tala honom lagliga til, och söka sin skada åter.
- 14 §. ((Finnes fullmächtig hafva retadt, eller förledt någon til oskiälilig rättegång, eller emot bättre vett drifvit orättfärdig sak, eller brukadt vitterlig falskhet; böte tijo, tjugu, eller mera, til hundra daler, eller plichte med fängelse, och varde honom ej mera tillåtit at föra andras saker för Rätta, alt som Domaren pröfvar thes brott vara. Drager sådan fullmächtig sig ifrån saken, innan slut ther i varder, at straff ther med undgå; plichte äntå, som sagt är. Varder någor öfvertygad, at han ock hemliga skrifvit i saken för hufvudmannens vederpart, eller gått honom med skiäl och råd til handa; böte hundra daler, eller straffes med fängelse vid vatn och bröd, och vare ärelös.))

- 15 §. (27.4.1868) Alla ega Rätten heder och vörndad visa; ty skall ej någon, i stället för laga fullmäktig, låta öfvermage, tjenstedräng, eller annan otjenlig gifva dess skrifter in, eller till muntligt förhör skicka. Gör det någon, böte i Underrätt ((fem daler)), i Hofrätt ((tio daler)).
- 16 §. (27.4.1868) Tager någon sig talan för Rätta i den sak, der han hvarken är målsegande, eller ombudsman, eller eger å embetets vägnar kära och söka, eller efter lag dertill lof hafver; böte i Underrätt ((fem daler)), i Hofrätt ((tio daler)), eller mera, som saken är till; sker det hos ((Kejsarens Befallningshafvande)), böte ((fem daler)), kronans ensak; fülle ock i dessa fall all skada.
- 17 §. (1.9.1995/585) Ett ombud, ett rättegångsbiträde eller deras biträden får inte olovligen röja en enskild persons eller en familjs hemlighet som huvudmannen anförtrott honom, eller någon annan sådan förtrolig omständighet som han fått kännedom om i sitt uppdrag.

Till straff för brott mot tystnadsplikten enligt 1 mom. döms enligt 38 kap. 1 eller 2 § strafflagen, om inte gärningen skall bestraffas enligt 40 kap. 5 § strafflagen eller strängare straff stadgas för den på något annat ställe i lag.